

AUTOR

Carles Querol*Historiador*

Carles Querol aprofita periòdicament aquest espai del diari per comentar imatges que el sorprenguin del Penedès i del món.

Visions singulars del Penedès i del món

OPINIÓ

ALT PENEDÈS | Fotografies per comentar

Fragment de la façana d'una masia del barri de l'Avellà (Font-rubí) després d'una nevada i d'una gelada, l'hivern de 2009. | CARLES QUEROL

Glaçats

RETROCÉS La nostra serà una generació que haurà fracassat en el combat per assolir que els nostres fills poguessin continuar ascendint de mica en mica per l'escala de la prosperitat

Carles Querol
Font-rubí

El 2012 no podia haver començat pitjor. El que no s'ha congelat (els sous dels funcionaris i la contractació de personal per a les administracions), s'ha devaluat (pensions dels jubilats), i en el millor dels casos l'increment de les retribucions dels treballadors en actiu es podrien situar enguany com a màxim al 0,50%. Les retallades dels governs de Catalunya i de Madrid no s'aturen, les exigències d'austeritat tampoc i ja s'anuncien més mesures, com el copagament sanitari, que afegiran més incertesa sobre el futur de moltes famílies. L'atur en canvi ha augmentat (i ja s'avança que a finals de 2012 se situarà entre el 23 i el 24%), el nombre d'aturats sense subsidi també, l'IRPF a l'alça, i de moment només se'n salven l'IVA, el patrimoni i les SICAV. A l'horitzó, l'amenaça d'una imminent recessió de l'1,5% del PIB d'aquest any. Sota aquesta panoràmica s'hi amaguen moltes realitats que costen de pair. No tenir futur n'és una. Ja tenim assumit que per a una persona de més de cinquanta o seixanta anys el futur no té la mateixa

rellevància que per a una de vint o trenta, ja que d'una forma o altra el primer ha tingut una o diverses oportunitats de realitzar-se al llarg de la seva vida. Però una ciutadana o un ciutadà que és un emprenedor, o que forma part d'aquest 45% d'atur juvenil que mai ha tingut l'oportunitat de guanyar-se la vida en una activitat laboral o professional, és un drama personal i un drama col·lectiu. Individualment, la impossibilitat d'iniciar un projecte de vida autònom té uns efectes perversos sobre el subjecte en qüestió i també sobre la seva família i provoca, necessàriament, desànim, desencís, desorientació, desmotivació, desafecció i desil·lusió. En contrapunt, els joves que per raó de talent, d'herència, de família o de posició social gaudeixen d'un negoci, d'una professió o d'un lloc de treball qualificat tenen dret a somiar. Els que no, ja se sap, estan condemnats a una època d'ostracisme. Un dels pilars sobre el qual es bastia la nostra societat, la igualtat d'oportunitats, esdevé així una pura entelèquia. Deixant les excepcions individuals a part -que n'hi ha i n'hi haurà sortosament, i moltes-, es constata un pronòstic col·lectiu que posa els

pèls de punta: els nostres fills no gaudiran del nivell de benestar que nosaltres havíem assolit. Per una simple regla de tres hauríem d'acceptar que si els nostres pares se sentien orgullosos d'haver-nos llegat una societat amb més oportunitats i expectatives que les que ells van tenir, nosaltres ens hauríem de sentir avergonyits de no haver estat capaços de fer exactament el mateix. La nostra, serà una generació que haurà fracassat estrepitosament en el combat per assolir que els nostres fills poguessin continuar ascendint de mica en mica per l'escala de la prosperitat, guanyant a pols cada esglaó, i que serà testimoni d'una davallada cap a la precarietat. ¿Què haurem fet malament? ¿Ens haurem equivocat en inculcar-los els valors de l'esforç individual, de l'estudi, del treball i de l'honestetat personal per enfrontar-se amb la vida? I no s'hi val a culpar del desgavell només els déficits de la democràcia i de la política; o a la mala gestió dels governs de torn, els d'un color o d'un altre que no han sabut, volgut o pogut fer front a la voracitat dels mercats financers; o a la incapacitat de la UE d'afrontar una responsa col·legiada a la crisi; o al

fracàs de la socialdemocràcia que s'ha distanciat de les seves bases socials; o, aterrant a la nostra realitat, al recurrent déficit fiscal de Catalunya. La responsabilitat del que ha succeït és en certa manera col·lectiva, per molt que ens costi treure'n l'entrellat i saber què hi hauria pogut fer en particular cadascú de nosaltres; però no és homogènia ja que poca cosa se li pot retreure als qui no hi han tingut cap mena de protagonisme actiu, més enllà de rebre'n les conseqüències negatives. Però ningú els exonera d'haver pecat per omissió. Ni els indignats s'escapen d'aquesta culpa col·lectiva malgrat que el seu moviment ara ens pugui enlluernar: ¿on eren fa quatre anys, quan encara es lligaven els gossos amb llonganisses? Amb què ens trobarem quan comenci el desglaç? Els experts (els mateixos que no ens van prevenir a temps dels riscos que ens amenaçaven), ens diuen ara que res serà com abans, que caldrà inventar-ho tot de nou, que els fonaments i els valors sobre els quals s'havia bastit la nostra societat s'hauran de revisar... ¿I doncs, qui farà aquesta reflexió? Conec gent amb molt talent i molt ben pagada que ja hi està treballant i que

aquests dies han viatjat a Davos a la recerca de municions, i no pensant precisament en una línia progressista i equitativa, sinó en sentit totalment contrari. La història ens ensenya que sovint, els qui encapçalen aquesta mena d'anàlisis són minories revolucionàries o il·lustrades o mediàtiques o sectàries o interessades només pels seus propis interessos o privilegis de classe; mentre que la immensa majoria de la població (amb excepcions honorables, per descomptat) es limita a fer d'espectador i com a molt, anar a votar cada quatre anys. Això és el que ha succeït fins ara i això és el que succeirà d'ara en endavant si no s'hi posa remei. Aquesta precària implicació de la ciutadania és, al meu entendre, una de les causes dels problemes que patim. No voldria fer-me reiteratiu, però em sembla que és evident. ¿Per quins set sous hem de deixar el nostre futur en mans dels altres? Si no apliquem aquesta pràctica en les qüestions individuals o familiars, ¿per què l'admetem o justifiquem en els afers col·lectius? El nou model de societat que es configurarà després de la crisi actual no els l'hauria d'imposar ningú, però per imaginar-lo i determinar-lo

democràticament existeixen ja uns instruments que s'haurien d'aprofitar: els sindicats i les associacions patronals, els partits polítics i els moviments ciutadans, les entitats de caràcter social, els intel·lectuals compromesos, els mitjans de comunicació de masses... Malauradament, alguns d'aquests instruments estan molt desacreditats, però això no impedeix intentar redreçar-los des de dins. Des de fora és impossible. I tampoc està prohibit intentar crear-ne de nous, si és que tan inútils se'ls considera. I si els ciutadans no ho fem, el futur l'acabaran determinant els qui ja fa temps l'estan dissenyant per encàrrec. Les seves premisses ineludibles són que al final, aquella minoria que abans ja gaudia d'una situació de privilegi la vegi augmentada, que la majoria silenciosa segueixi pagant les retallades i els déficits socials que calgui, i que la classe mitjana desaparegui, no perquè s'hagi incorporat a la minoria privilegiada, sinó perquè s'hagi diluït en la majoria. Qui més qui menys es mou entre l'optimisme i el pessimisme, però aquesta batalla la dono per perduda i em temo que també hem perdut la guerra.